

บทที่ 3

วิธีดำเนินการวิจัย

การวิจัยครั้งนี้ใช้ระเบียบวิธีวิจัยเชิงบรรยาย (Descriptive Research) ที่มุ่งศึกษาภาวะผู้นำของนักศึกษาพยาบาล วิทยาลัยพยาบาล สังกัดกระทรวงสาธารณสุข ศึกษาความสัมพันธ์ระหว่างปัจจัยส่วนบุคคล การมีส่วนร่วมในกิจกรรมนักศึกษา และสภาพแวดล้อมของวิทยาลัย กับภาวะผู้นำของนักศึกษาพยาบาล วิทยาลัยพยาบาล สังกัดกระทรวงสาธารณสุข และศึกษาตัวแปรที่สามารถพยากรณ์ภาวะผู้นำของนักศึกษาพยาบาล วิทยาลัยพยาบาล สังกัดกระทรวงสาธารณสุข ซึ่งมีวิธีดำเนินการวิจัยดังนี้

ประชากร

ประชากรที่ใช้ในการวิจัยครั้งนี้ เป็นนักศึกษาพยาบาลศาสตร์ชั้นปีที่ 3 และ 4 ที่กำลังศึกษาในวิทยาลัยพยาบาล สังกัดกระทรวงสาธารณสุข ในทุกภาคของประเทศไทย เมื่อ พ.ศ. 2540 ซึ่งมีจำนวนวิทยาลัยพยาบาลที่เปิดการสอนนักศึกษาพยาบาลศาสตร์ สังกัดกระทรวงสาธารณสุข จำนวน 25 แห่ง และมีจำนวนนักศึกษาพยาบาลศาสตร์ ชั้นปีที่ 3 ทั้งหมด 1,936 คน ชั้นปีที่ 4 ทั้งหมด 1,622 คน รวมประชากรที่ใช้ในการวิจัยครั้งนี้ จำนวน 3,558 คน

กลุ่มตัวอย่าง

กลุ่มตัวอย่างที่ใช้ในการวิจัยครั้งนี้ มีขั้นตอนในการดำเนินการ ดังนี้

1. จำแนกวิทยาลัยพยาบาลออกเป็น 4 กลุ่ม โดยแบ่งตามเขตที่ตั้งของวิทยาลัยพยาบาล ได้วิทยาลัยพยาบาลแต่ละกลุ่ม ดังนี้

1.1 ภาคเหนือ หมายถึง วิทยาลัยพยาบาลที่ตั้งอยู่ในเขตภาคเหนือ จำนวน 5 แห่ง จำนวนนักศึกษาพยาบาล ชั้นปีที่ 4 ทั้งหมด 334 คน และชั้นปีที่ 3 ทั้งหมด 384 คน

1.2 ภาคกลางและภาคตะวันออก หมายถึง วิทยาลัยพยาบาลที่ตั้งอยู่ในเขตภาคกลางและภาคตะวันออก จำนวน 9 แห่ง จำนวนนักศึกษาพยาบาล ชั้นปีที่ 4 ทั้งหมด 588 คน และชั้นปีที่ 3 ทั้งหมด 727 คน

1.3 ภาคตะวันออกเฉียงเหนือ หมายถึง วิทยาลัยพยาบาลที่ตั้งอยู่ในเขตภาคตะวันออกเฉียงเหนือ จำนวน 6 แห่ง จำนวนนักศึกษาพยาบาล ชั้นปีที่ 4 ทั้งหมด 416 คน และชั้นปีที่ 3 ทั้งหมด 436 คน

1.4 ภาคใต้ หมายถึง วิทยาลัยพยาบาลที่ตั้งอยู่ในเขตใต้ จำนวน 5 แห่ง จำนวนนักศึกษาพยาบาล ชั้นปีที่ 4 ทั้งหมด 284 คน และชั้นปีที่ 3 ทั้งหมด 389 คน

2. เลือกวิทยาลัยพยาบาลแต่ละภาคใช้วิธีการสุ่มตัวอย่างแบบง่าย (Simple Random Sampling) โดยวิธีการจับสลากวิทยาลัยพยาบาลประจำแต่ละภาคของประเทศไทย ภาคละ 2 วิทยาลัย ได้วิทยาลัยพยาบาล ทั้งหมด 8 แห่ง ดังนี้

2.1 ภาคเหนือ ได้แก่ วิทยาลัยพยาบาล บรมราชชนนี พุทธชินราช และวิทยาลัยพยาบาล บรมราชชนนี ลำปาง

2.2 ภาคกลางและภาคตะวันออก ได้แก่ วิทยาลัยพยาบาล บรมราชชนนี รักษานาถ และวิทยาลัยพยาบาล บรมราชชนนี ชลบุรี

2.3 ภาคตะวันออกเฉียงเหนือ ได้แก่ วิทยาลัยพยาบาล บรมราชชนนี สวรรค์ประดิษฐ์ และวิทยาลัยพยาบาล บรมราชชนนี สุรินทร์

2.4 ภาคใต้ ได้แก่ วิทยาลัยพยาบาล บรมราชชนนี นครศรีธรรมราช และวิทยาลัยพยาบาล บรมราชชนนี สุราษฎร์ธานี

3. ผู้วิจัยได้กำหนดกลุ่มตัวอย่างเป็นผู้นำนักศึกษาพยาบาล ในแต่ละวิทยาลัยพยาบาล โดยนักศึกษาพยาบาลทั้งหมดในแต่ละชั้นปี (ชั้นปีที่ 3 และ 4) ของวิทยาลัยพยาบาล สังกัดกระทรวงสาธารณสุข ตอบแบบสังเกตจำนวน 25 ข้อ เพื่อเลือกผู้นำนักศึกษาพยาบาล เป็นกลุ่มตัวอย่าง ซึ่งได้แสดงในตารางที่ 1 ดังนี้

ตารางที่ 1 จำนวนประชากร และกลุ่มตัวอย่าง

เขตที่ตั้งและ วิทยาลัยพยาบาล	ประชากร (คน)		กลุ่มตัวอย่าง (คน)	
	ชั้นปีที่ 4	ชั้นปีที่ 3	ชั้นปีที่ 4	ชั้นปีที่ 3
ภาคเหนือ				
วิทยาลัยพยาบาล บรมราชชนนี พุทธชินราช	72	82	18	19
วิทยาลัยพยาบาล บรมราชชนนี สวรรค์ประชารักษ์	83	88	-	-
วิทยาลัยพยาบาล บรมราชชนนี ลำปาง	74	84	26	21
วิทยาลัยพยาบาล บรมราชชนนี อุดรดิตต์	49	58	-	-
วิทยาลัยพยาบาล บรมราชชนนี พะเยา	56	72	-	-

ตารางที่ 1 (ต่อ) จำนวนประชากร และกลุ่มตัวอย่าง

เขตที่ตั้งและ วิทยาลัยพยาบาล	ประชากร (คน)		กลุ่มตัวอย่าง (คน)	
	ชั้นปีที่ 4	ชั้นปีที่ 3	ชั้นปีที่ 4	ชั้นปีที่ 3
ภาคกลางและภาคตะวันออก				
วิทยาลัยพยาบาลบรมราชชนนี กรุงเทพฯ	76	92	-	-
วิทยาลัยพยาบาลบรมราชชนนี สระบุรี	73	90	-	-
วิทยาลัยพยาบาลบรมราชชนนี พระพุทธบาท	50	64	-	-
วิทยาลัยพยาบาลบรมราชชนนี ราชบุรี 1	89	95	-	-
วิทยาลัยพยาบาลบรมราชชนนี พระจอมเกล้า	49	61	-	-
วิทยาลัยพยาบาลบรมราชชนนี ชัยนาท	49	89	20	17
วิทยาลัยพยาบาลบรมราชชนนี ศรีธัญญา	50	60	-	-
วิทยาลัยพยาบาลบรมราชชนนี ชลบุรี	76	90	14	27
วิทยาลัยพยาบาลบรมราชชนนี พระปกเกล้า	76	86	-	-
ภาคตะวันออกเฉียงเหนือ				
วิทยาลัยพยาบาลบรมราชชนนี นครราชสีมา	79	87	-	-
วิทยาลัยพยาบาลบรมราชชนนี ตรรพลสิทธิประสงค์	94	85	18	18
วิทยาลัยพยาบาลบรมราชชนนี สุรินทร์	49	60	17	17
วิทยาลัยพยาบาล ศรีมหาสารคาม	89	89	-	-
วิทยาลัยพยาบาลบรมราชชนนี อุตรธานี	55	54	-	-
วิทยาลัยพยาบาลบรมราชชนนี นครพนม	50	61	-	-
ภาคใต้				
วิทยาลัยพยาบาลบรมราชชนนี สุราษฎร์ธานี	57	85	21	28
วิทยาลัยพยาบาลบรมราชชนนี นครศรีธรรมราช	52	94	17	22
วิทยาลัยพยาบาลบรมราชชนนี สงขลา	73	84	-	-
วิทยาลัยพยาบาลบรมราชชนนี ตรัง	53	66	-	-
วิทยาลัยพยาบาลบรมราชชนนี นราธิวาส	49	60	-	-
รวม	1,622	1,936	151	169

เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัยครั้งนี้ มี 5 ประเภท คือ

1. แบบสอบถามข้อมูลส่วนบุคคล
2. แบบสังเกตที่มีผู้วิจัยสร้างขึ้นเอง โดยยึดแนวคิดของ ลำเนาวัลย์ ขจรศิลป์
3. แบบสอบถามภาวะผู้นำของนักศึกษาพยาบาล ดัดแปลงจาก แบบสอบถามการศึกษาระดับมัธยมศึกษาตอนต้นของ บัณฑิตวิทยาลัย มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ ประสานมิตร ของ นางสาววันทนา ถิ่นกาญจน์
4. แบบสอบถามการมีส่วนร่วมในกิจกรรมนักศึกษา ที่ผู้วิจัยสร้างขึ้นเอง โดยยึดแนวคิดของ ลำเนาวัลย์ ขจรศิลป์
5. แบบสอบถามสภาพแวดล้อมของวิทยาลัยพยาบาล โดยยึดแนวคิดจาก รูปแบบการพัฒนาระดับความสุจริตของนิสิตนักศึกษาในกรุงเทพมหานคร ของ ผู้ช่วยศาสตราจารย์ ดร. ประพนธ์ รอดคำดี (2538)

การสร้างและลักษณะของเครื่องมือ

ชุดที่ 1 แบบสังเกตที่มีผู้วิจัยสร้างขึ้นเอง เป็นแบบฟอร์มที่ใช้เลือกกลุ่มตัวอย่างที่เป็นผู้นำนักศึกษาพยาบาล จำนวน 25 ข้อ ซึ่งผู้วิจัยสร้างขึ้นเอง โดยยึดแนวคิดเกี่ยวกับกิจกรรมนักศึกษาของ ลำเนาวัลย์ ขจรศิลป์ ตั้งแต่ข้อที่ 1 - 12 เป็นกิจกรรมที่เป็นทางการ ข้อที่ 13-24 เป็นกิจกรรมที่ไม่เป็นทางการ และข้อที่ 25 ให้ระบุชื่อบุคคลที่เคยปฏิบัติหน้าที่เป็นผู้นำหรือมีกิจกรรมนอกเหนือจาก 24 ข้อ ที่กล่าวมาแล้ว

วิธีเลือกกลุ่มตัวอย่างจากแบบสังเกตนี้มี คือ ให้นักศึกษาพยาบาลทุกคนที่กำลังศึกษาในชั้นปีที่ 3 และ 4 เมื่อ พ.ศ. 2540 แต่ละวิทยาลัยพยาบาล ระบุชื่อบุคคลในชั้นปีที่เคยปฏิบัติหน้าที่ในตำแหน่งต่าง ๆ ในแต่ละข้อ ข้อละ 3 ชื่อ เรียงจากบุคคลที่เคยปฏิบัติมากไปน้อย คือ อันดับที่ 1 - 3 บุคคลใดที่ถูกเลือกแล้ว สามารถเลือกซ้ำได้อีกในข้อต่อไป

หลังจากนั้นผู้วิจัยนำแบบสังเกตมาวิเคราะห์ โดยให้คะแนนผู้ที่ถูกระบุชื่อในแต่ละข้อ แต่ละอันดับ โดยให้คะแนนแบบแจกนับ แล้วเลือกบุคคลที่ได้คะแนนมากที่สุดในแต่ละข้อ ซึ่งจะเลือกบุคคลที่ได้อันดับที่ 1 ก่อน ถ้ามีบุคคลที่ถูกเลือกซ้ำ ๆ กันในแต่ละข้อ ให้ถือว่าเป็นบุคคลคนเดียว และถ้าบุคคลที่ถูกเลือกในอันดับที่ 1 มีจำนวนน้อย ให้พิจารณาบุคคลที่ได้คะแนนมากที่สุดในอันดับที่ 2 และ 3 ตามลำดับ ของแต่ละข้อต่อไป

หลังจากเลือกบุคคลที่จะเป็นผู้นำนักศึกษาดังกล่าวได้แล้ว ผู้วิจัยให้บุคคลเหล่านั้น ซึ่งเป็นกลุ่มตัวอย่างในการวิจัยตอบแบบสอบถามอีก 2 ชุดต่อไป

ชุดที่ 2 แบบสอบถามภาวะผู้นำของนักศึกษาพยาบาล เป็นแบบสอบถามที่ใช้ในการรวบรวมข้อมูล ซึ่งผู้วิจัยดัดแปลงจาก แบบสอบถามการศึกษาสมรรถนะภาวะผู้นำที่พึงประสงค์ของบัณฑิตสาขา พยาบาลศาสตร์ของนางสาววันทนา ถินกาญจน์

ข้อความมีทั้งในด้านบวก และลบ จำนวน 75 ข้อ โดยเนื้อหาครอบคลุมถึง สมรรถนะภาวะผู้นำของนักศึกษาพยาบาล 7 สมรรถนะ ซึ่งแบ่งคำถามออกเป็น 7 ข้อใหญ่ ได้แก่

1. สมรรถนะด้านบุคลิกภาพ จำนวน 17 ข้อ ข้อความที่เป็นบวก ได้แก่ ข้อ 1.1, 1.3, 1.4, 1.5, 1.6, 1.8, 1.9, 1.10, 1.12, 1.13, 1.14 และ 1.17 ข้อความที่เป็นลบ ได้แก่ ข้อ 1.2, 1.7, 1.11, 1.15, 1.16

2. สมรรถนะด้านความรู้และสติปัญญา จำนวน 7 ข้อ ข้อความที่เป็นบวก ได้แก่ ข้อ 2.1, 2.3, 2.4, 2.6 และ 2.7 ข้อความที่เป็นลบ ได้แก่ ข้อ 2.2 และ 2.5

3. สมรรถนะเชิงวิชาชีพ จำนวน 10 ข้อ ข้อความที่เป็นบวก ได้แก่ ข้อ 3.1, 3.2, 3.4, 3.6, 3.7, 3.9 และ 3.10 ข้อความที่เป็นลบ ได้แก่ ข้อ 3.3, 3.5 และ 3.8

4. สมรรถนะเชิงบริหาร จำนวน 14 ข้อ ข้อความที่เป็นบวก ได้แก่ ข้อ 4.2, 4.3, 4.5, 4.7, 4.8, 4.9, 4.11, 4.12, 4.13 และ 4.14 ข้อความที่เป็นลบ ได้แก่ ข้อ 4.1, 4.4, 4.6 และ 4.10

5. สมรรถนะเชิงจริยธรรม จำนวน 13 ข้อ ข้อความที่เป็นบวก ได้แก่ ข้อ 5.1, 5.3, 5.5, 5.7, 5.8, 5.9, 5.10, 5.11 และ 5.13 ข้อความที่เป็นลบ ได้แก่ ข้อ 5.2, 5.4, 5.6 และ 5.12

6. สมรรถนะเชิงการเมือง เศรษฐกิจ และสังคม จำนวน 6 ข้อ ข้อความที่เป็นบวก ได้แก่ ข้อ 6.2, 6.3, 6.4 และ 6.6 ข้อความที่เป็นลบ ได้แก่ ข้อ 6.1 และ 6.5

7. สมรรถนะการใช้เทคโนโลยี และภาษาต่างประเทศ จำนวน 8 ข้อ ข้อความที่เป็นบวก ได้แก่ ข้อ 7.1, 7.3, 7.4, 7.6, 7.7 และ 7.8 ข้อความที่เป็นลบ ได้แก่ ข้อ 7.2 และ 7.5

ผู้วิจัยใช้มาตราส่วนประเมินค่า (Rating Scale) เป็น 5 ระดับ มีเกณฑ์การให้คะแนน ดังนี้

ในข้อความที่เป็นบวก ให้ค่าคะแนน ดังนี้

ปฏิบัติมากที่สุด ให้ 5 คะแนน

ปฏิบัติมาก ให้ 4 คะแนน

ปฏิบัติปานกลาง ให้ 3 คะแนน

ปฏิบัติน้อย ให้ 2 คะแนน

ปฏิบัติน้อยที่สุด ให้ 1 คะแนน

ในข้อความที่เป็นลบ ให้ค่าคะแนน ดังนี้

ปฏิบัติมากที่สุด ให้ 1 คะแนน

ปฏิบัติมาก ให้ 2 คะแนน

ปฏิบัติปานกลาง ให้ 3 คะแนน

ปฏิบัติน้อย ให้ 4 คะแนน

ปฏิบัติน้อยที่สุด ให้ 5 คะแนน

เกณฑ์การแปลผลคะแนนภาวะผู้นำของนักศึกษาพยาบาล ดังนี้

4.50-5.00 หมายถึง มีภาวะผู้นำอยู่ในระดับสูงที่สุด

3.50-4.49 หมายถึง มีภาวะผู้นำอยู่ในระดับสูง

2.50-3.49 หมายถึง มีภาวะผู้นำอยู่ในระดับปานกลาง

1.50-2.49 หมายถึง มีภาวะผู้นำอยู่ในระดับต่ำ

1.00-1.49 หมายถึง มีภาวะผู้นำอยู่ในระดับต่ำที่สุด

ชุดที่ 3 แบบสอบถามการมีส่วนร่วมในกิจกรรมนักศึกษา และสภาพแวดล้อมของวิทยาลัยพยาบาล เป็นแบบสอบถามที่ใช้ในการรวบรวมข้อมูล แบ่งข้อมูลออกเป็น 3 ตอน คือ

ตอนที่ 1 แบบสอบถามเกี่ยวกับ ปัจจัยส่วนบุคคลของผู้ตอบแบบสอบถาม มีทั้งหมด 5 ข้อ เป็นข้อคำถามแบบเลือกตอบตามสภาพความเป็นจริงของผู้ตอบแบบสอบถาม ข้อคำถามเกี่ยวกับอายุ ลำดับบุตรในครอบครัว รายได้ของครอบครัว ชั้นปี และเกรดเฉลี่ยสะสม

ตอนที่ 2 แบบสอบถามเกี่ยวกับ การมีส่วนร่วมในกิจกรรมนักศึกษา โดยเนื้อหาครอบคลุมกิจกรรมนักศึกษา 7 กิจกรรม มีทั้งหมด 30 ข้อ ดังนี้ กิจกรรมส่วนกลาง จำนวน 1 ข้อ ได้แก่ ข้อ 1 กิจกรรมวิชาการ จำนวน 2 ข้อ ได้แก่ ข้อ 2 และ 3 กิจกรรมกีฬา จำนวน 4 ข้อ ได้แก่ ข้อ 4, 5, 6 และ 7 กิจกรรมศิลปวัฒนธรรม จำนวน 10 ข้อ ได้แก่ ข้อ 8, 9, 10, 11, 12, 13, 14, 15, 16 และ 17 กิจกรรมบำเพ็ญประโยชน์ จำนวน 5 ข้อ ได้แก่ ข้อ 18, 19, 20, 21 และ 22 กิจกรรมนันทนาการ จำนวน 4 ข้อ ได้แก่ ข้อ 23, 24, 25 และ 26 กิจกรรมการเมือง จำนวน 3 ข้อ ได้แก่ ข้อ 27, 28 และ 29 และกิจกรรมอื่น ๆ ที่นอกเหนือจาก 7 กิจกรรมข้างต้น ได้แก่ ข้อ 30 นักศึกษาพยาบาลทุกวิทยาลัยมีกิจกรรมนักศึกษาทุกอย่างเท่า ๆ กัน คือ 7 กิจกรรม

มีเกณฑ์การให้คะแนน ตามการเข้าร่วมกิจกรรมในฐานะต่าง ๆ ดังนี้

ประธาน	ให้	6	คะแนน
รองประธาน	ให้	5	คะแนน
กรรมการ	ให้	4	คะแนน
ผู้เข้าร่วม	ให้	3	คะแนน
ไม่เข้าร่วม	ให้	2	คะแนน
ไม่มีกิจกรรม	ให้	1	คะแนน

ตอนที่ 3 แบบสอบถามเกี่ยวกับสภาพแวดล้อมของวิทยาลัยพยาบาล โดยยึดแนวคิดจากรูปแบบการพัฒนาระดับความสุจริตสมบูรณ์ของนิสิตนักศึกษาในกรุงเทพมหานคร ของ ผู้ช่วยศาสตราจารย์ ดร. ประพนธ์ รอดคำดี (2538) เนื้อหาครอบคลุมสภาพแวดล้อมของวิทยาลัยพยาบาล 3 ประเภท มีทั้งหมด 30 ข้อ ซึ่ง ได้แบ่งออกเป็น 3 ข้อใหญ่ ดังนี้

1. สภาพแวดล้อมที่เป็นสิ่งไม่มีชีวิต จำนวน 11 ข้อ ได้แก่ ข้อ 1.1, 1.2, 1.3, 1.4, 1.5, 1.6, 1.7, 1.8, 1.9, 1.10 และ 1.11
2. สภาพแวดล้อมที่เป็นสิ่งมีชีวิต จำนวน 9 ข้อ ได้แก่ ข้อ 2.1, 2.2, 2.3, 2.4, 2.5, 2.6, 2.7, 2.8 และ 2.9
3. สภาพแวดล้อมทางจิตสังคม จำนวน 10 ข้อ ได้แก่ ข้อ 3.1, 3.2, 3.3, 3.4, 3.5, 3.6, 3.7, 3.8, 3.9 และ 3.10

เกณฑ์การให้คะแนนสภาพแวดล้อมของวิทยาลัยพยาบาล มีดังนี้

สภาพแวดล้อมของวิทยาลัยพยาบาลอยู่ในระดับดีมาก	ให้	5	คะแนน
สภาพแวดล้อมของวิทยาลัยพยาบาลอยู่ในระดับดี	ให้	4	คะแนน
สภาพแวดล้อมของวิทยาลัยพยาบาลอยู่ในระดับปานกลาง	ให้	3	คะแนน
สภาพแวดล้อมของวิทยาลัยพยาบาลอยู่ในระดับพอใช้	ให้	2	คะแนน
สภาพแวดล้อมของวิทยาลัยพยาบาลอยู่ในระดับต้องปรับปรุง	ให้	1	คะแนน

เกณฑ์การแปลผลคะแนนสภาพแวดล้อมของวิทยาลัยพยาบาล มีดังนี้

- 4.50 - 5.00 หมายถึง สภาพแวดล้อมของวิทยาลัยพยาบาลอยู่ในระดับดีมาก
 3.50 - 4.49 หมายถึง สภาพแวดล้อมของวิทยาลัยพยาบาลอยู่ในระดับดี
 2.50 - 3.49 หมายถึง สภาพแวดล้อมของวิทยาลัยพยาบาลอยู่ในระดับปานกลาง
 1.50 - 2.49 หมายถึง สภาพแวดล้อมของวิทยาลัยพยาบาลอยู่ในระดับพอใช้
 1.00 - 1.49 หมายถึง สภาพแวดล้อมของวิทยาลัยพยาบาลอยู่ในระดับพอใช้

การหาคุณภาพของเครื่องมือ

1. การหาความตรงของเนื้อหา (Content Validity)

ผู้วิจัยนำเครื่องมือที่สร้างขึ้น 3 ชุด ที่ผ่านการแก้ไขจากอาจารย์ที่ปรึกษาวิทยานิพนธ์แล้ว พร้อมทั้งกรอบแนวคิดและโครงสร้างวิทยานิพนธ์ ไปให้ผู้ทรงคุณวุฒิ 8 ท่าน (ดังรายนามในภาคผนวก ก) พิจารณาตรวจสอบความตรงตามเนื้อหา ความครอบคลุมของเนื้อหา ความถูกต้อง เกณฑ์การให้ และแปลผลคะแนน ความชัดเจน และความเหมาะสมของภาษาที่ใช้ พร้อมทั้งให้ข้อเสนอแนะในการปรับปรุงแก้ไข โดยถือเกณฑ์ความเห็นของผู้ทรงคุณวุฒิตรงกัน ร้อยละ 80 ของผู้ทรงคุณวุฒิทั้งหมด แสดงว่าเครื่องมือมีความตรงตามเนื้อหา ผู้ทรงคุณวุฒิได้ให้คำแนะนำในเรื่องของการปรับปรุงการใช้ภาษาให้กระชับ และเข้าใจง่าย โดยยังคงเนื้อหาตามข้อคำถามเดิม จากนั้นผู้วิจัยนำเครื่องมือวิจัยมาพิจารณา ปรับปรุงแก้ไขให้สมบูรณ์ร่วมกับอาจารย์ที่ปรึกษา ตามข้อเสนอแนะของผู้ทรงคุณวุฒิ 8 ท่าน ดังนี้

แบบสังเกตมิตติ

ปรับความชัดเจนของภาษา	10	ข้อ
-----------------------	----	-----

แบบสอบถามภาวะผู้นำ

ปรับความชัดเจนของภาษา	9	ข้อ
-----------------------	---	-----

เปลี่ยนข้อคำถามให้เป็นข้อความในทางลบ	21	ข้อ
--------------------------------------	----	-----

แบบสอบถามการมีส่วนร่วมในกิจกรรม และสภาพแวดล้อมของวิทยาลัยพยาบาล

ปรับความชัดเจนของภาษา	9	ข้อ
-----------------------	---	-----

2. การหาความเที่ยง (Reliability)

ผู้วิจัยนำเครื่องมือวิจัยที่ปรับปรุงเรียบร้อยแล้ว ไปทดลองใช้ (Try - Out) กับประชากรที่มีลักษณะคล้ายคลึงกับกลุ่มตัวอย่างที่จะศึกษา ในการวิจัยครั้งนี้ทดลองใช้กับนักศึกษาพยาบาล วิทยาลัยพยาบาลบรมราชชนนี ศรีธัญญา พ.ศ. 2540 ชั้นปีที่ 4 จำนวน 26 คน และชั้นปีที่ 3 จำนวน 31 คน รวม 57 คน นำข้อมูลที่ได้มาวิเคราะห์หาความเที่ยงของแบบสอบถาม โดยหาค่าสัมประสิทธิ์แอลฟาของครอนบาค (Cronbach Alpha Coefficient) (ทวงรัตน์ ทวีรัตน์, 2538: 125) จากนั้นนำแบบสอบถามไปใช้เก็บข้อมูลจริง และนำมาหาค่าความเที่ยงของแบบสอบถามอีกครั้ง ได้ค่าความเที่ยง ดังที่แสดงไว้ในตารางที่ 2

ตารางที่ 2 ค่าความเที่ยงของเครื่องมือที่ใช้ในการวิจัยข้อมูลทดลอง และข้อมูลจริง

แบบสอบถาม	ค่าความเที่ยง	
	ข้อมูลทดลอง (57 คน)	ข้อมูลจริง(320 คน)
แบบสอบถามภาวะผู้นำของนักศึกษาพยาบาล	0.93	0.93
แบบสอบถามการมีส่วนร่วมในกิจกรรมนักศึกษา และสภาพแวดล้อมของวิทยาลัยพยาบาล	0.89	0.87

การเก็บรวบรวมข้อมูล การเก็บรวบรวมข้อมูลมีขั้นตอนดังนี้

1. ขอหนังสือจากบัณฑิตวิทยาลัย จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย ถึงผู้อำนวยการวิทยาลัยพยาบาล จำนวน 8 แห่ง เพื่อขออนุญาตเก็บรวบรวมข้อมูลโดยใช้แบบสอบถาม กับนักศึกษาชั้นปีที่ 3 และ 4 ของสถาบันนั้น ๆ
2. ชี้แจงวัตถุประสงค์ในการวิจัย รายละเอียด วิธีการเก็บรวบรวมข้อมูล จำนวนและคุณสมบัติของกลุ่มตัวอย่างที่ต้องการ โดยประสานงานกับรองผู้อำนวยการฝ่ายวิชาการ หรืออาจารย์ที่ปรึกษาประจำชั้นปีที่ 3 และ 4 และนัดหมายเพื่อกำหนดวัน เวลา สถานที่ ตามสะดวกของแต่ละสถาบัน
3. เก็บข้อมูลโดยผู้วิจัย เดินทางไปเก็บข้อมูลด้วยตนเอง ในวิทยาลัยพยาบาล สังกัดกระทรวงสาธารณสุข จำนวน 8 แห่ง เริ่มตั้งแต่ 24 กุมภาพันธ์ 2541 ถึง 10 เมษายน 2541 รวมเวลาที่ใช้ในการเก็บรวบรวมข้อมูล 7 สัปดาห์ โดยมีขั้นตอนดังนี้
  - ขั้นที่ 1: ให้นักศึกษาพยาบาลในแต่ละชั้นปีของวิทยาลัยพยาบาล สังกัดกระทรวงสาธารณสุข ตอบแบบสังคมมิติ จำนวน 25 ข้อ เพื่อเลือกผู้นำนักศึกษาพยาบาล
  - ขั้นที่ 2: ให้ผู้นำนักศึกษาพยาบาลที่ถูกเลือก ตอบแบบสอบถามภาวะผู้นำของนักศึกษาพยาบาล จำนวน 75 ข้อ เพื่อศึกษาภาวะผู้นำของนักศึกษาพยาบาล
  - ขั้นที่ 3: ให้ผู้นำนักศึกษาพยาบาลที่ถูกเลือก ตอบแบบสอบถาม เรื่องการมีส่วนร่วมในกิจกรรมนักศึกษา และสภาพแวดล้อมของวิทยาลัยพยาบาล จำนวน 65 ข้อ เพื่อศึกษาความสัมพันธ์ระหว่างปัจจัยส่วนบุคคล การมีส่วนร่วมในกิจกรรมนักศึกษา และสภาพแวดล้อมของวิทยาลัยพยาบาล กับภาวะผู้นำนักศึกษาพยาบาลวิทยาลัยพยาบาล สังกัดกระทรวงสาธารณสุข

การวิเคราะห์ข้อมูล

การวิเคราะห์ข้อมูล ผู้วิจัยได้ดำเนินการเป็นลำดับขั้น ดังนี้

1. นำแบบสอบถามทั้งหมดมาตรวจสอบความถูกต้อง และความสมบูรณ์ของคำตอบแต่ละฉบับ พร้อมทั้งกำกับรหัสของข้อมูลแต่ละข้อ เพื่อนำไปประมวลข้อมูลด้วยคอมพิวเตอร์

2. จัดทำสมุดรหัสดัวแปรและบันทึกคะแนนลงในแบบลงรหัส (Coding Form) เพื่อนำไปคำนวณด้วยโปรแกรมสำเร็จรูป SPSS/PC+ (Statistical Package for the Social Science/Personal Computer)

3. กำหนดระดับนัยสำคัญสำหรับการทดสอบสมมติฐานที่ระดับ .05

4. ค่าต่าง ๆ ที่ใช้คำนวณมีดังนี้

4.1 วิเคราะห์ปัจจัยส่วนบุคคล และการมีส่วนร่วมในกิจกรรมนักศึกษา ด้วยสถิติความถี่ และร้อยละ

4.2 วิเคราะห์ภาวะผู้นำของนักศึกษาพยาบาล และสภาพแวดล้อมของวิทยาลัยพยาบาล ด้วยการหาค่าเฉลี่ย ($\bar{X}$) และส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน (S.D.) จำแนกเป็นรายข้อ รายหมวด และโดยรวม

4.3 วิเคราะห์หาความสัมพันธ์ระหว่างตัวแปรปัจจัยส่วนบุคคล คือ ลำดับบุตรในครอบครัว และ ชั้นปี กับภาวะผู้นำของนักศึกษาพยาบาล โดยใช้ไคสแควร์ (Chi - Square) และหาความสัมพันธ์ระหว่างตัวแปรปัจจัยส่วนบุคคล คือ อายุ รายได้ของครอบครัว และเกรดเฉลี่ยสะสม การมีส่วนร่วมในกิจกรรมนักศึกษา และสภาพแวดล้อมของวิทยาลัยพยาบาล กับภาวะผู้นำนักศึกษาพยาบาล โดยหาค่าสัมประสิทธิ์สหสัมพันธ์ของเพียร์สัน (Pearson's Product Moment Correlation Coefficient)

4.4 ใช้สถิติวิเคราะห์ถดถอยพหุคูณที่ละขั้นตอน (Stepwise Multiple Regression Analysis) เพื่อหาความสามารถร่วมกันพยากรณ์ภาวะผู้นำของนักศึกษาพยาบาล วิทยาลัยพยาบาล สังกัดกระทรวงสาธารณสุข ดังนี้

4.4.1) คำนวณหาค่าสัมประสิทธิ์สหสัมพันธ์พหุคูณ (R) ระหว่างตัวแปรพยากรณ์ กับตัวแปรเกณฑ์

4.4.2) ทดสอบความมีนัยสำคัญของ ค่าสัมประสิทธิ์สหสัมพันธ์พหุคูณ โดยทดสอบค่ารวมเอฟ (Overall F test)

4.4.3) คำนวณค่าสัมประสิทธิ์การถดถอยของตัวพยากรณ์ (b) ในรูป
คะแนนดิบ

4.4.4) ทดสอบค่า F เพื่อทดสอบค่า b ของตัวพยากรณ์แต่ละตัวว่า
จะส่งผลต่อตัวแปรเกณฑ์หรือไม่

4.4.5) หาค่าคงที่ของสมการพยากรณ์

4.4.6) สร้างสมการพยากรณ์ ภาวะผู้นำของนักศึกษาพยาบาล วิทยาลัย
พยาบาล สังกัดกระทรวงสาธารณสุข ทั้งในรูปคะแนนดิบและคะแนนมาตรฐาน

สถาบันวิทยบริการ
จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย